

Post- och telestyrelsen
Robert Liljeström
Box 5398
102 49 STOCKHOLM

Datum	2010-03-04	Sidnr	1 (5)
Handläggare	Per Hemrin per.hemrin@teliasonera.com Tel: 08-504 522 47		
Referens	Hk JR 133-1/2010		
Ert datum	2010-02-04	Er referens	10-420/2.1.2

Samråd avseende kalkylmodellen för det fasta nätet vad avser – Förslag till reviderade riktlinjer för kalkylmodellens utformning (MRP)

Sammanfattning

TeliaSonera kan inte lämna uttömmande synpunkter på förslaget vid detta tillfälle men väljer att framföra sina preliminära synpunkter på de största principiella frågorna bolaget ser.

- **Processen för att ta fram ny LRIC modell har stora brister** – På grund av att den nuvarande MRP görs om så radikalt anser TeliaSonera att den tidplan som har satts utan samråd inte är realistisk. Detta speciellt om man jämför med skapande av förra hybridmodellen som tog ett par år. Utöver detta anser TeliaSonera att PTS har inte följt 10 § Språklagen och det tillsammans med komplexiteten av materialet gör att TeliaSonera omöjligt kan ge ett uttömmande svar i detta skede.
- **Stora principiella brister i föreslagen MRP som måste omarbetas** – En ny version bör tas fram som är kopplad till de skyldigheter som åläggs och till hur verkligheten faktiskt ser ut. För att inte allvarligt snedvrider konkurrensen på marknaden är det viktigt att basera MRP på det nät som efterfrågas och kan finnas i verkligheten under modellperioden. Tillträdesreglering och kostnadsorientering är exempel på skyldigheter som PTS kan ålägga den operatör som har betydande inflytande på en marknad. Kalkylmodellen och därigenom prissättningen måste rimligen ha en koppling till de skyldigheter som åläggs. Dessutom måste MRP och kalkylmodell anpassas så att transparensen i modellen ökar.
- **Det finns ett antal tydliga logiska brister i MRP** – Det finns ett antal övergripande logiska brister i MRP kriterier. TeliaSonera har bara tittat övergripande på detta eftersom språket, komplexiteten och tidsbristen gör att TeliaSonera inte kan kommentera på djupet.

Allmänt

Som TeliaSonera har meddelat PTS tidigare saknar TeliaSonera möjlighet att till den 4 mars lämna uttömmande synpunkter på förslaget mot bakgrund av komplexiteten i ärendet. TeliaSonera lämnar därför endast synpunkter på de stora principiella frågorna bolaget haft möjlighet att ta preliminär ställning till hittills i ett första skede. TeliaSonera har dock fler invändningar på förslaget som behöver ytterligare utredning. TeliaSonera har för avsikt att lämna in dessa så snart utredningen är klar, dock senast den 26 mars. Synpunkter som TeliaSonera gett in i samband med tidigare revideringar av MRP och som PTS inte beaktat kvarstår dessutom.

TeliaSonera ser gärna ett möte med PTS för att vidare diskutera MRP och hitta en modell som fungerar och reflekterar den verkliga marknadssituationen.

Processen för att ta fram ny LRIC modell har stora brister

Omfattande förändringar i modellen och sen information om tidplan

PTS föreslår stora och drastiska förändringar av MRP. Eftersom förslaget till MRP används i myndighetens tillsyn och styr hela kalkylarbetet är det av yttersta vikt att TeliaSonera ges en rimlig möjlighet att bedöma förslagets innehåll och påverkan. På grund av ändringarnas omfattning behöver TeliaSonera tillräcklig tid för att analysera PTS förslag. Dessutom måste en analys ske vad gäller hur MRP och SMP-skyldigheter överensstämmer.

TeliaSonera har begärt anstånd till den 26 mars med att lämna synpunkter på förslaget till reviderad MRP. PTS har inte medgett något anstånd. Grunden för PTS ställningstagande är att ett anstånd inte är förenligt med PTS egen planering och skulle riskera att försena färdigställandet av slutgiltig MRP. TeliaSonera anser att PTS skäl inte är acceptabla. Med tanke på de stora konsekvenser en reviderad MRP har på TeliaSoneras ekonomi, borde PTS först samrått om tidplanen för att få en realistisk bild av den tid som TeliaSonera behöver för att analysera och kommentera PTS förslag.

Tidsramen för LRIC-processen orealistisk

Enligt TeliaSonera är vidare tidsramen för att ta fram en ny LRIC modell baserad på denna MRP orealistisk. Den ursprungliga hybridmodellen tog ett par år att ta fram. Den var dessutom baserad på befintlig teknik och med kostnader som var kända. Enligt TeliaSoneras uppfattning finns det inte tillräckligt med verklighetsbaserad data för att beräkna eller designa ett nät enligt det nuvarande förslaget till MRP-modell. TeliaSonera uttryckte vid möte med PTS redan under hösten 2009 önskemål att komma in tidigt i arbetet med revideringen av kalkylmodellen. Detta bl.a. för att undvika den situation som nu har uppkommit. PTS har dock inte hörsammat TeliaSoneras önskemål.

10 § Språklagen har inte tillämpats

TeliaSonera har begärt att få MRP:n på svenska. Enligt 10 § Språklagen är språket i domstolar, förvaltningsmyndigheter och andra organ som fullgör uppgifter i offentlig verksamhet svenska. Eftersom en s.k. MRP är en del av skyldighetsbeslutet och styr myndighetens modellarbete skall den vara på svenska. Det finns heller inget särskilt skäl att ha riktlinjerna för modellarbetet på engelska. PTS har dock meddelat att MRP är på

engelska eftersom de konsulter som PTS har ramavtal med för denna sort av arbete är engelskspråkiga. PTS avser således inte att fullfölja sin kommunikering på svenska i detta läge.

Skyldighetsbeslut på marknad 4 och 5 inte på plats

TeliaSonera finner det anmärkningsvärt att PTS redan innan några slutliga beslutsutkast avseende regleringen på marknad 4 och 5 finns tillgängliga tar fram en MRP som är styrande för utformningen av kalkylerna. Det blir i praktiken omöjligt för TeliaSonera att ta ställning till förslaget till MRP då det ännu inte är klart hur tillträdesregleringen kommer att utformas. Till exempel finns det många olika sätt att implementera fibernät som kan ha stor påverkan på LRIC-kalkylen.

Stora principiella brister i föreslagen MRP som måste omarbetas

Marknadens behov stämmer inte överens med PTS bild

PTS anger att kalkylmodellen inte är TeliaSoneras nät utan det nät som skulle byggas av en effektiv operatör som bygger ett nytt nät idag. Detta är en metodik som beskrivs under avsnittet "Methodology" i förslaget till MRP. Bottom-up modellen skall alltså enligt MRP i princip vara det nät en effektiv operatör skulle bygga idag för att möta den framåtriktade efterfrågan hos SMP-operatören. Detta är dock inget kriterie utan en metodbeskrivning. TeliaSonera anser det vara mycket olyckligt att PTS tycks driva denna metod så långt att man riskerar att hamna i kalkyler av ett nät som inte kommer att byggas inom överskådlig framtid. Det speglar med andra ord inte alls den verklighet som alternativa operatörer möter och därmed riskerar att allvarligt snedvrider konkurrensen på marknaden med samhällsekonomiska konsekvenser som följd.

Det anges även i MRP:n att det skall vara en effektiv operatör som möter *samma efterfrågan* som den existerande SMP-operatören, dvs. TeliaSonera. Med *samma efterfrågan* måste självklart avses de tjänster som TeliaSonera idag erbjuder. Möjlighet att i ett nytt IP-baserat nät kunna nå tjänster som nödnumret 112 m.m. måste naturligtvis finnas. Att i ett nytt nät som PTS gör, förutsätta att ett PSTN-nät finns parallellt och som kan "ta hand" om idag fungerande tjänster är inte en seriös förutsättning. TeliaSonera ser idag fortfarande en stark efterfrågan på PSTN och de kopparbaserade produkter som erbjuds i TeliaSoneras befintliga kopparnät, både från slutkunder och på grossistnivå. Något som PTS helt tycks bortse ifrån. Det är inte rimligt att ta in en viss teknik i kalkylen och samtidigt ha en skyldighet att leverera koppar där sådan faktiskt finns tillgängligt. Det är också koppar som kommer att svara upp mot efterfrågan och vara den enda möjliga accessen med relevant kapacitet i bostaden för majoriteten av hushållen.

PTS föreslår i MRP att nätet i modellen antingen kommer att bestå av fiber eller trådlöst. Dessa teknologier kommer inte att kunna tillämpas i större delen av landet under modellperioden. Den hastighet som troligen kommer att vara aktuell för flertalet av konsumenterna under perioden är 50-100 Mbit/s per hushåll. Ett trådlöst nät kommer att ha svårt att nå större delen av befolkningen i deras bostad med dessa hastigheter. Fiber kommer inte heller att finnas i de flesta hushåll utan mindre än 50% av hushållen kommer att vara anslutna till fiberbaserade nät eftersom det saknas anläggningskapacitet för att med fiber nå hela Sverige på överskådlig tid. Många kunder efterfrågar i dagsläget inte den högre kapacitet som bara ett fibernät kan erbjuda. Det befintliga kopparnätet

uppfyller stora delar av marknads behov och kalkylen borde i huvudsak vara baserad på det.

Dålig koppling till redan ålagda samt kommande SMP-skyldigheter

Tillträdesreglering och kostnadsorientering är exempel på skyldigheter som PTS kan ålägga den operatör som har betydande inflytande på en marknad. Kalkylmodellen och därigenom prissättningen måste rimligen ha en koppling till de skyldigheter som åläggs.

Accessnätet

TeliaSonera har idag en skyldighet att lämna tillträde till kopparbaserad infrastruktur i accessnätet. En skyldighet som även kommer att vara aktuell i kommande SMP-beslut. Att då i kalkylerna inte ha med kopparnätet är helt orimligt och kan inte vara i enlighet med regelverket.

Vad gäller trådlösa tekniker har PTS i samrådet angivit att "TeliaSonera ersätter idag delar av det befintliga kopparnätet med trådlös teknik när företaget plockar ner olönsamma stolplinjer." Med tanke på att samrådet avser kalkylmodell för det fasta nätet finns anledning att påpeka att kopparnätet i dessa fall inte ersätts av trådlös access till TeliaSoneras fasta telenät. Däremot erbjuds berörda kunder att ansluta sig till TeliaSoneras mobilnät. Uppdatering av kalkylmodell för mobilnät hanteras i ett annat PTS-projekt.

Corenätet

PTS tar bort kretskopplad teknik helt ur kalkylen för corenätet. Något som inte heller det överensstämmer med de SMP-skyldigheter som PTS ålagt TeliaSonera. TeliaSonera har t.ex. en skyldighet att tillhandahålla samtalsoriginering från en nätanslutningspunkt vid vilken slutanvändarna är anslutna via PSTN. Vidare är frågan om paketkopplad eller kretskopplad teknik föremål för tvist i domstol. Innan detta slutligen avgjorts skall inte kretskopplad teknik tas bort ur kalkylen.

PTS anger i utkastet till MRP att modellen skall kunna hantera kommissionens rekommendation enligt vilken termineringspriser endast skall baseras på särkostnaden för terminering. TeliaSonera vill i sammanhanget påminna om att det klart framgår av förarbetena till LEK att även samkostnader skall ligga till grund för termineringspriset.

Transparensen i modellerna inte tillräcklig

TeliaSonera anser att transparensen i nuvarande modell inte är tillräcklig. Frågan har också varit uppe i samband med processer i domstol. Av domstolspraxis framgår att det skall kunna utläsas i modellen att kostnaderna ingår på sådant sätt att TeliaSonera genom sin prissättning får täckning för dessa kostnader¹. För att det skall kunna vara möjligt måste anpassning till TeliaSoneras terminologi och processer som de ser ut i verkligheten göras. Som exempel kan nämnas att det som benämns stödsystem i BU måste motsvara vad som benämns stödsystem i TD för att en realistisk jämförelse skall kunna göras.

¹ Se kammarrättens dom i mål nr 3227-08

Det finns ett antal tydliga logiska brister i MRP

TeliaSonera har endast övergripande hunnit gå igenom de olika kriterierna i MRP, men har kunnat konstatera att det finns ett antal logiska brister. MRP är grunden för att det logiskt och transparent skall kunna gå att jämföra BU och TD-modellerna. Genom TD-modellen skall man även få en koppling till verkligheten. Visserligen är BU- och TD-modellerna separata, men de är en del av den helhet som skall utgöra grund för den s.k. Hybridmodellen

Med den MRP som idag föreligger kan man inte göra denna logiska och transparenta jämförelse av modellerna. En sådan jämförelse är dock helt nödvändig för att säkerställa att TeliaSonera får en rimlig avkastning på gjorda investeringar samt att det nät som modellen beräknar kostnaden för verkligen kan hantera den efterfrågan TeliaSonera möter. Om inte en jämförelse mellan modellerna är möjlig är risken för godtycke stor vid framtagandet av hybridmodellen.

Exempel på kriterier som medför att en jämförelse mellan BU- och TD-modellerna inte är möjlig är BU3 kontra TD7 där BU3 säger att accessnätet skall modelleras med fiber samt med trådlöst där det är kostnadseffektivt medan TD7 säger att MEA utgörs av såväl koppar som fiber och trådlöst. Ett annat exempel är BU2 kontra TD11 där BU2 säger att core-nätet enbart skall baseras på paketförmedlad teknik medan core-nätet enligt TD11 skall byggas med en teknik i koppar-accessområden och med en annan teknik i fiber-accessområden. En följd av TD11 blir dessutom att det i princip blir flera core-nät i Sverige. Något som inte rymmer med hur en effektiv operatör bygger.

Med vänlig hälsning

Per Hemrin